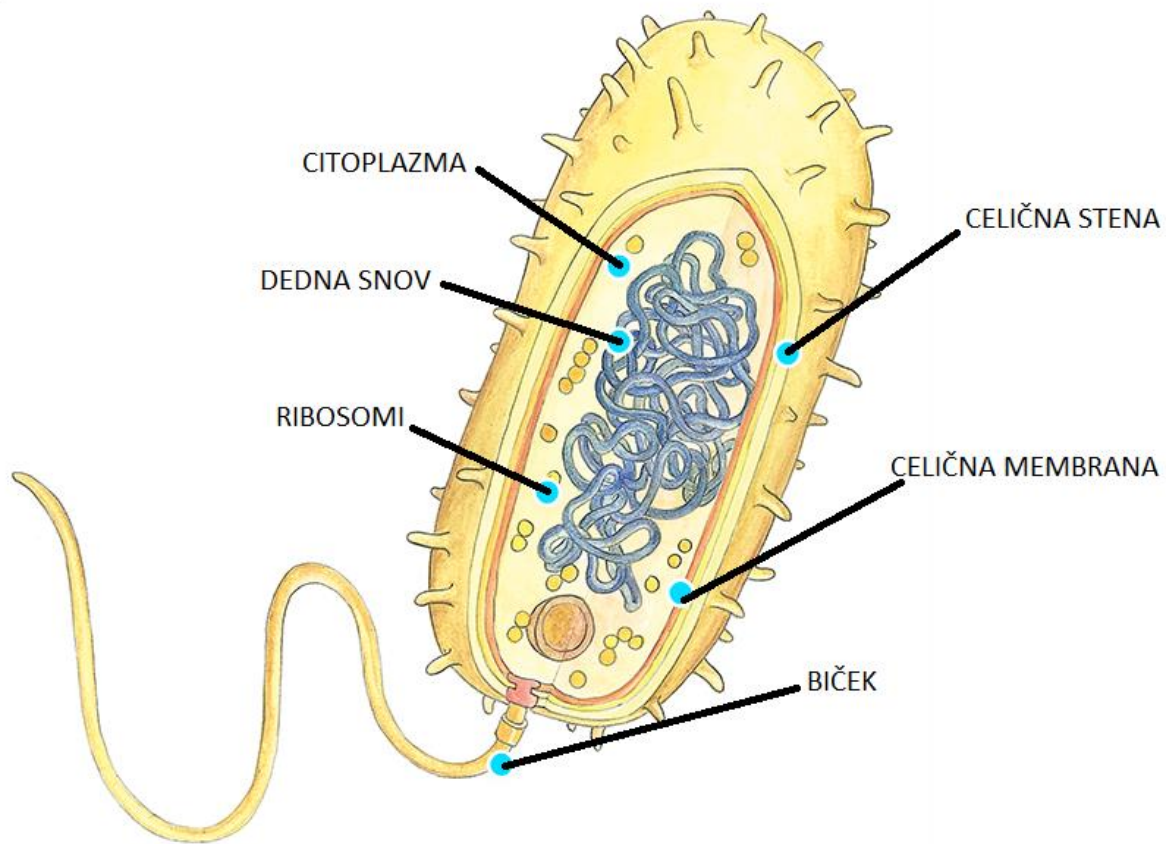

A microscopic view of several bacteria, likely flagellated, against a dark blue background. The bacteria are elongated, rod-shaped structures with a fuzzy, orange-red surface. They are surrounded by numerous thin, yellowish, hair-like structures (flagella) that extend from their ends. The background is dark blue with some blurred light spots, suggesting a liquid environment.

BAKTERIJE

- So preprosti enocelični mikroorganizmi.
- So 10- do 100-krat manjše celice, kot ostale vrste celic, zato jih s svetlobnim mikroskopom ne moremo opazovati - opazujemo jih lahko z elektronskim mikroskopom.
- Živijo v naši neposredni bližini, njihovo prisotnost pa ne zaznamo ali pa zaznamo zaradi posledic njihovega delovanja (npr. gnitje, kisanje).

KAJ SO BAKTERIJE?

Bakterijske celice imajo preprostejšo zgradbo kakor druge vrste celic:

- Obdaja jo celična membrana in na zunanji strani je zaščitena s celično steno in sluznim ovojem - to omogoča preživetje v neugodnih razmerah in v različnih okoljih.
- V notranjosti je citoplazma, ki pa nima celičnih organelov - ni jedra, mitohondrijev in kloroplastov.
- Bakterije imajo dednino v obliko krožne DNA prosto v citoplazmi.
- Nekaterе bakterije imajo enega ali več bičkov, ki jim omogoča aktivno premikanje.

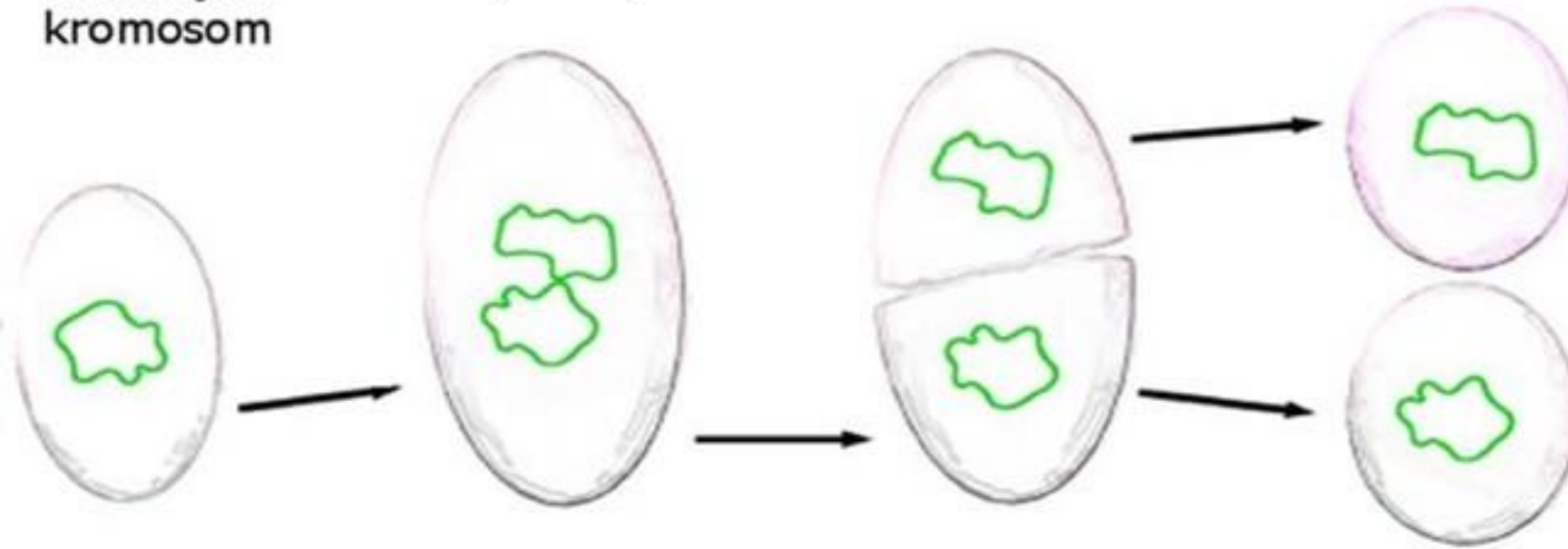
ZGRADBA BAKTERIJ

Bakterija
Bakterijski
kromosom

Kromosom
se podvoji

Kromosoma
se ločita

Nastaneta dve
enaki celici

Bakterije se
razmnožujejo
NESPOLNO - S
CEPITVIJO.
Zato jih
uvrščamo med
CEPLJIVKE.

RAZMNOŽEVANJE BAKTERIJ

RAZNOLIKOST BAKTERIJA

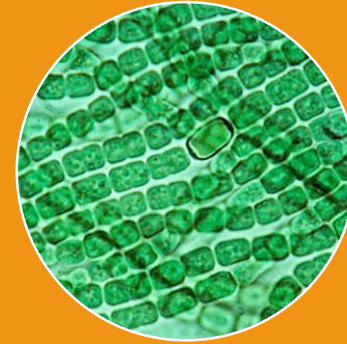
Večinoma so
POTROŠNIKI IN
RAZKROJEVALCI- v
prsti, vodi, zraku,
hrani, organizmih itd.

Za nekatere je
značilno CELIČNO
DIHANJE

Nekatere sproščajo
energijo s pomočjo
FERMENTACIJE (NI
CELIČNEGA DIHANJA)-
npr. mlečnokislinske
bakterije

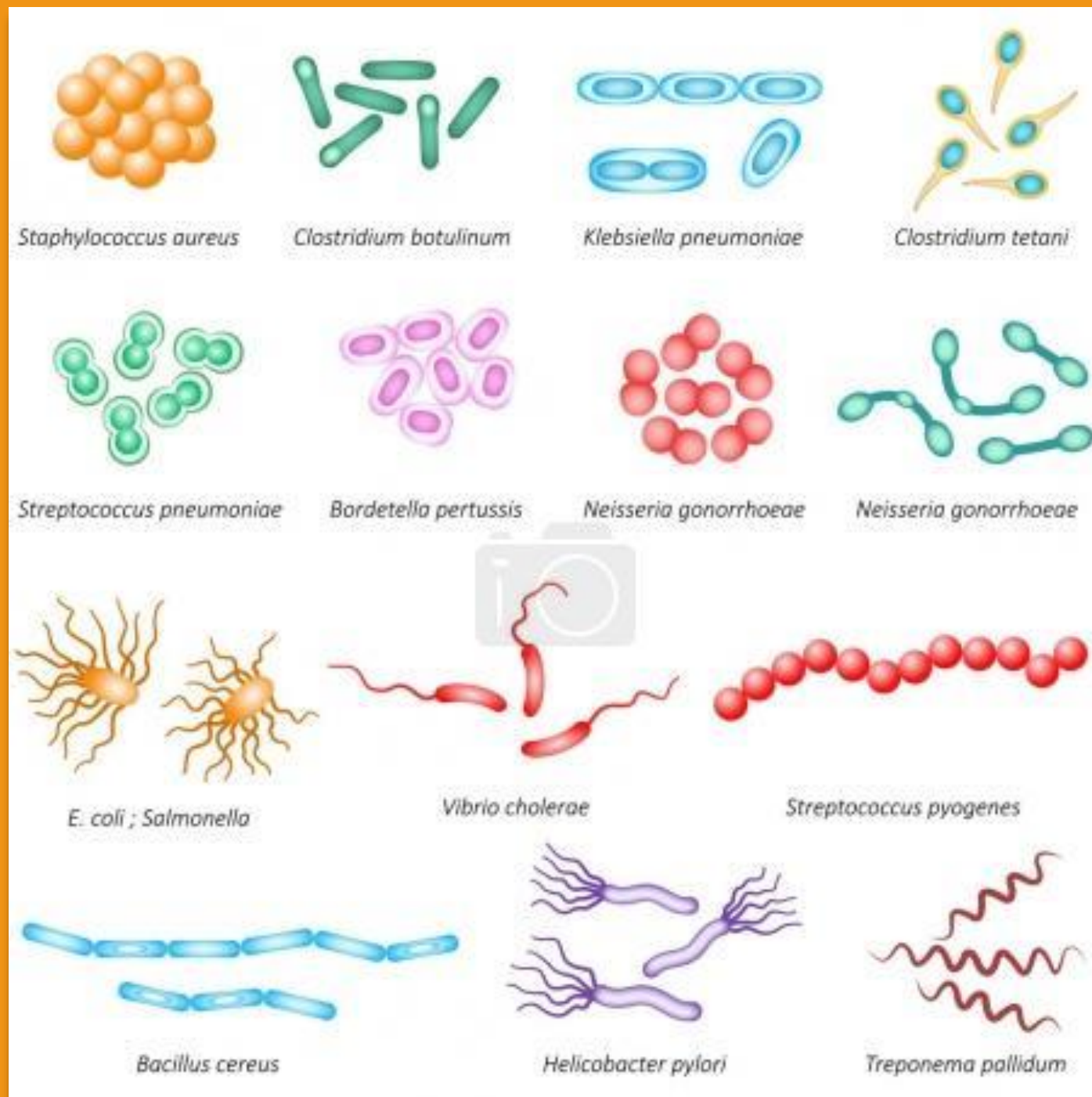
Nekatere so
PROIZVAJALKE - v njih
poteka FOTOSINTEZA -
npr. modrozelenne
bakterije

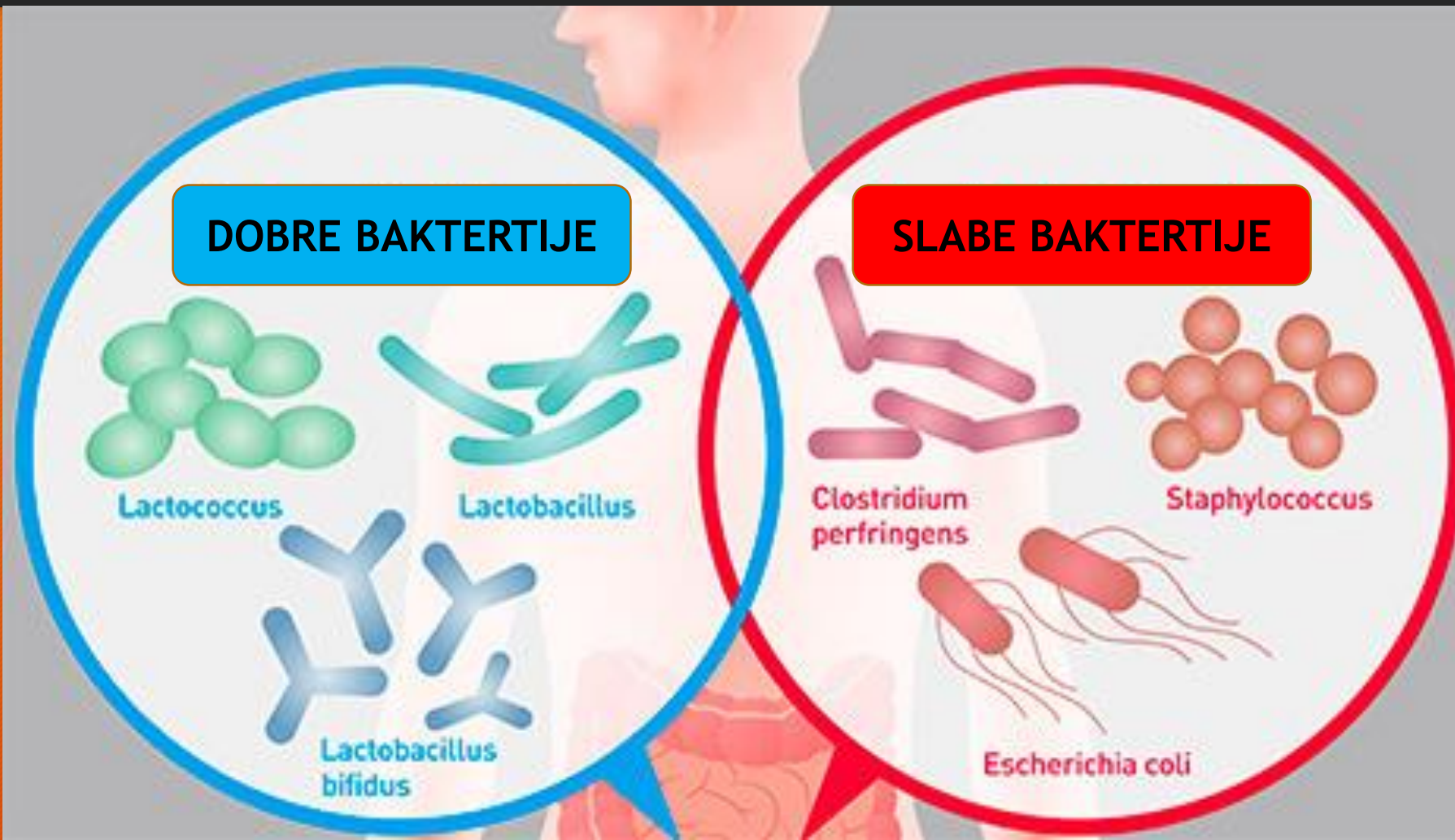
OBLIKE BAKTERIJSKIH CELIC

Bakterijske celice so lahko zelo različnih oblik:

- KOKI
- BACILI
- SPIRILI

LOČIMO DOBRE IN SLABE BAKTERIJE

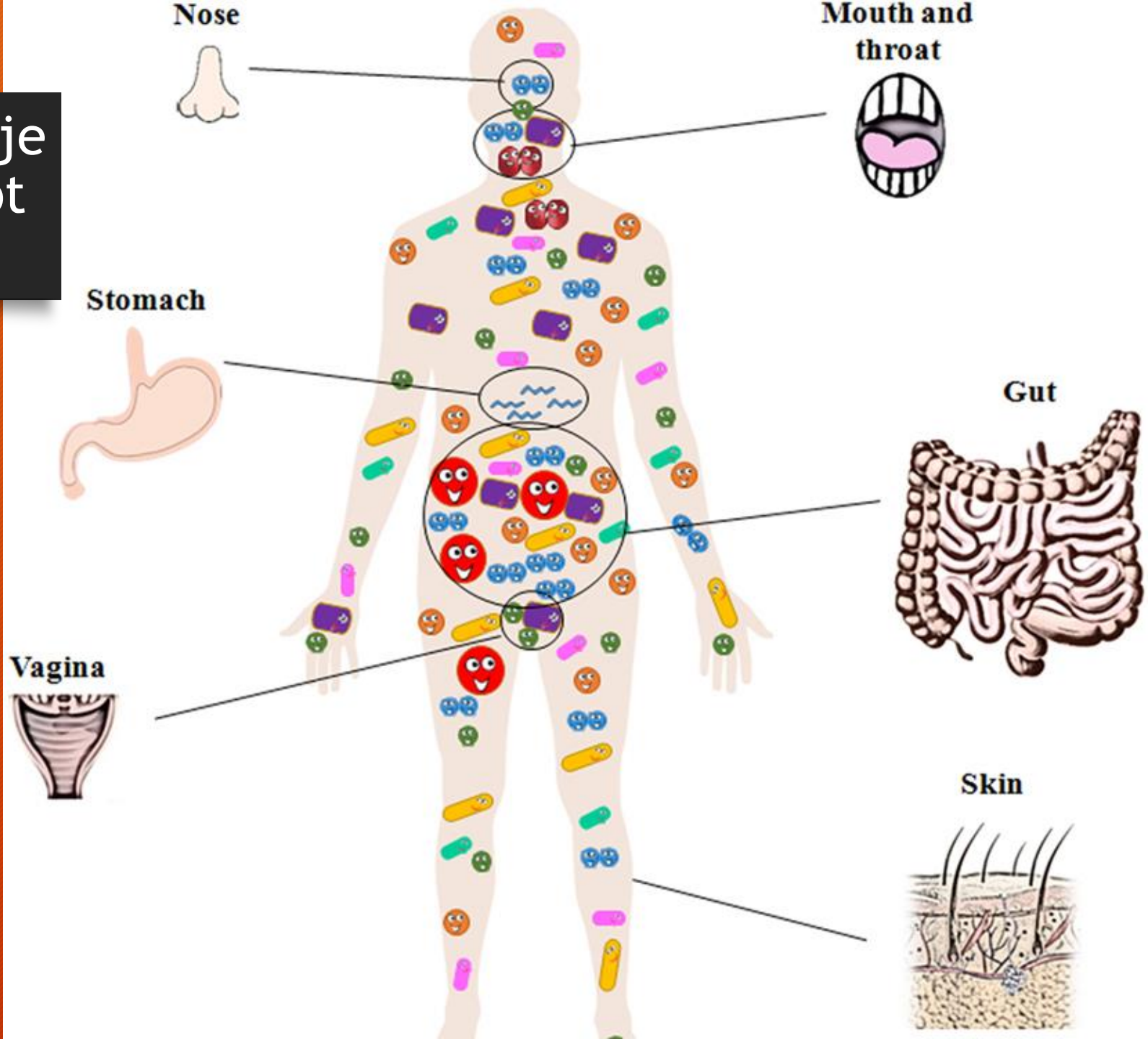

Neposredno škodo povzročajo bakterije, ki povzročajo bolezni (npr. borelijoza, tuberkuloza, tetanus, davica, pljučnica, kuga itd.)

- Te bolezni zdravimo z ANTIBIOTIKI.
- Antibiotik uniči tudi koristne bakterije, zato moramo po zdravljenju uživati tudi PROBIOTIKE.

V človeškem organizmu je več bakterijskih celic kot je naših lastnih

- Večina teh bakterij je neškodljivih ali celo koristnih - npr. v prebavilih imamo **PROBIOTICNE BAKTERIJE**, ki nam pomagajo pri prebavi.
- Našo kožo prekrivajo številne neškodljive bakterije.

POMEN BAKTERIJ V EKOSISTEMU

PROIZVAJALCI - opravljajo fotosintezo
(modrozeleni cepljivke)

POTROŠNIKI - razgrajujejo hranilne snovi živalskega
in rastlinskega izvora

RAZKROJEVALCI - razgrajujejo odmrle ostanke
organizmov

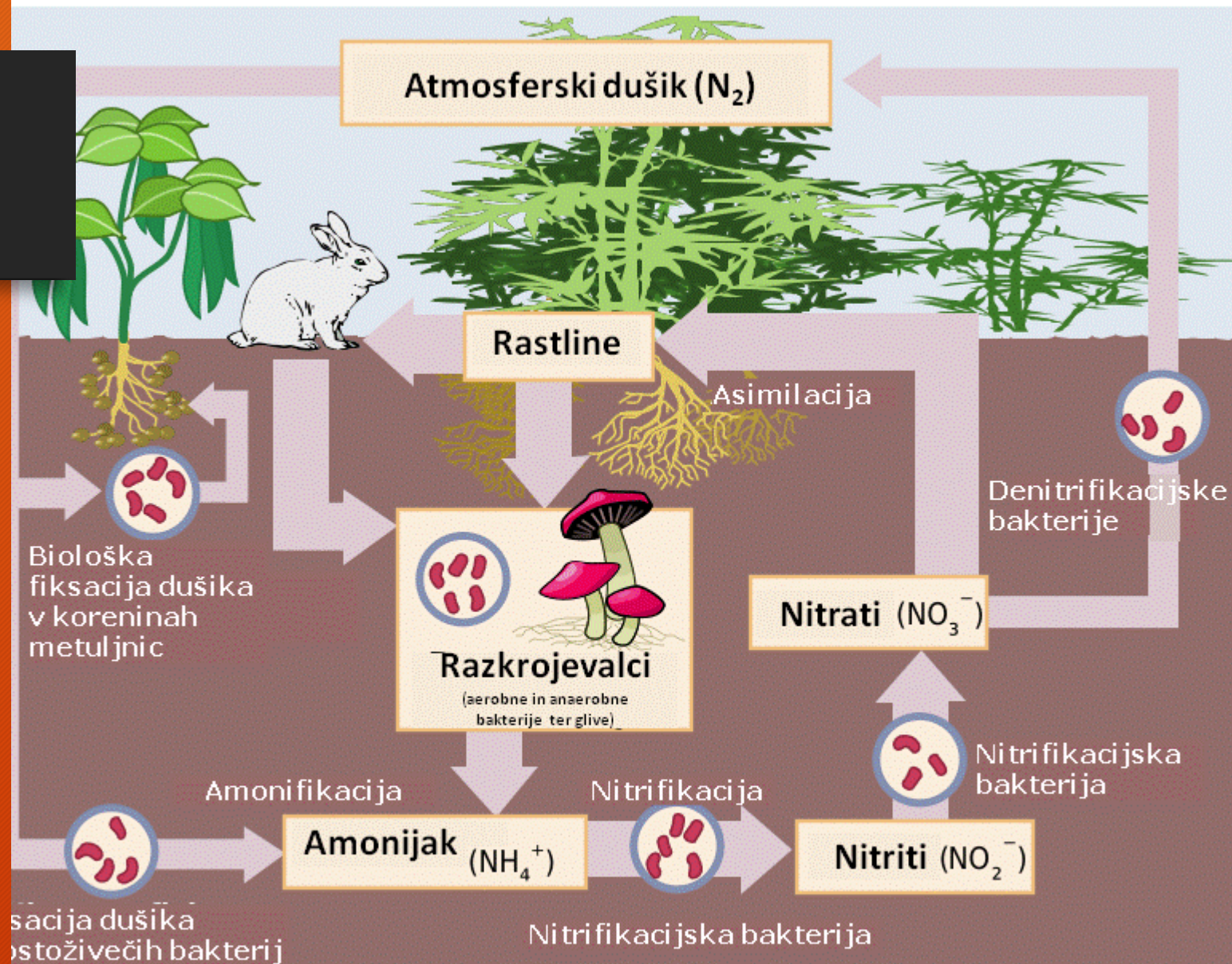
ZAJEDALCI - naselijo se v drugih organizmih in jih
izkoriščajo za vir prehrane

SIMBIOTSKE BAKTERIJE - živijo v sožitju z gostitelji
(bakterije v prebavilih, v gomoljih rastlin)

POMEN BAKTERIJ V EKOSISTEMU

- Bakterije v prsti so ključne za KROŽENJE DUŠIKA V EKOSISTEMU.
- Brez teh bakterij rastline nebi mogle privzemati dušika iz prsti, ki je pomemben mineral za njihovo rast in razvoj.
- V gomoljih nekaterih rastlin (metuljnic: npr. grah in detelja) so simbiotske bakterije, ki oskrbujejo rastlino z dušikom.

BAKTERIJE V PREHRANI

Bakterije izkoriščamo tudi za pripravo hrane:

- Kisanje mleka, zelja, repe, kumaric itd.
- Priprava probiotičnih napitkov, jogurtov, kisa.

BAKTERIJE POVZROČAJO TUDI KVARJENJE HRANE

- Da preprečimo kvarjenje hrane zaradi bakterij se poslužujemo različnih postopkov konzerviranja: zamrzovanje, vakuumiranje, sušenje, uporaba umetnih in naravnih konzervansov (npr. sol, sladkor, kis, alkohol itd.), pasterizacija in sterilizacija (uničevanje bakterij z visoko temperaturo).

